

ФОРМИ РОБОТИ З КАЗКОЮ

1. Пригадування відомої казки (улюбленої, тієї, яка найбільше вразила, або першої, яка спала на думку). Згадавши казку, що спливла в пам'яті, діти відтворюють її на папері.

Діагностичним є вибір казки, героя, обраний момент, акценти, розставлені в малюнку.

2. Робота з символічним образом (символістика — властивість виражати архетипи колективного несвідомого — гарантується його приналежністю до жанру казки) орієнтує учасників групи на деяке коло глибинних проблем.

3. Індивідуальне створення казки. Мовою казкових образів описується шлях особистісного становлення. Індивідуально створений текст ближчий до глибинної проблематики особистісного зростання, ніж текст сприйнятої казки.

4. Спільне створення казки, як і створення спільного малюнка, є процесом, що об'єднує групу, клас. Специфіка казки задає ситуацію об'єднання на глибинних засадах — навколо процесу пошуку вирішення єдиної проблеми.

Вправа «Опиши казку за схемою»

Усі учасники діляться на 4 команди. У кожній команді своя казка: «Рукавичка», «Кривенька качечка», «Івасик-Телесик», «Коза-дереза» (або будь-які інші на вибір психолога). Необхідно проаналізувати казку за схемою.

Схема аналізу:

- Про що ця казка? Який її прихований зміст?

- Чому вчить нас ця казка?

- Які соціальні проблеми розкриті в цій казці? (Сирітство, насильство в сім'ї, безпритульність (відсутність житла), виховання дітей із обмеженими можливостями, викрадення дітей» загроза життю й здоров'ю дітей тощо.)

Гра-розминка «Гуффі»

Гуффі - чарівна істота, яка весь час мовчить. Перед початком гри психолог потайки від інших призначає Гуффі. Учасники гри ходять із заплющеними очима. При зустрічі з іншими, не розплющуючи очей, питає: «Ти Гуффі?» Якщо ця дитина - не Гуффі, вона відповідає: «Ні». Ви продовжуєте рухатися далі. Якщо мовчить - то ви зустріли Чарівного Гуффі і теж перетворилися на чарівну істоту, яка мовчить. Гра триває доти, поки ми всі не стануть чарівними істотами Гуффі.

Гра створює позитивний настрій в колективі.

Арт-терапевтична техніка «Намалюй зле обличчя»

Ні для кого не секрет, що в сучасних казках є багато негативних персонажів. Їхня агресивна поведінка на екрані, часто деструктивно впливає на психіку дитини. Подолати страх і негативні емоції можна за допомогою малюнка. Спочатку дітям пропонується намалювати злого казкового героя. Потім щось домалювати, щоб цей герой став більш симпатичним і приємним. Після виконання завдань поділитися своїми враженнями.

Цю методику можна використовувати для профілактики виникнення страхів у дітей.

Творча вправа «Допиши казку»

Вправу можна виконувати як індивідуально, так і групами. Кожній групі дається зачин казки, а її завданням буде - дописати казку, але за таких умов: щоб було не менше п'яти речень, розповідь має бути логічною, а кінець казки - щасливий...

Зачини казок

1. В одного Короля було троє дочок. Старші дочки були красиві, щасливі, їх дуже любив батько. А молодша не була красунею, і ні в чому їй не щастило. Батько не приділяв їй уваги, й вона почувалася дуже самотньою. Але якось...
2. Жила собі Канцелярська Кнопка. Вона потрапила в руки злого хлопчиськові, що використовував її для своїх жартів: підкладав товаришам на стільці й, коли вони, присівши, схоплювалися як

ужалені, голосно реготав» Кнопці її роль дуже не подобалася. І якось...

3. У родині Левів народилося Левеня. Тато з мамою його дуже любили та оберігали від усіх негараздів, труднощів і небезпек. Вони продовжували це робити й тоді, коли Левеня виросло й стало Левом...

4. Якось маленький Жайворонок випав із гнізда і впав у болото. «Де я?» - запитав він у Жаби. «В найчарівнішому місці - в болоті, - сказала вона. - Ти розкошуватимеш тут усе своє життя!» Жайворонок повірив хоча йому часом так хотілося в небо...



Казки зачитуються та аналізуються.

Якщо б кожна людина знала для чого вона живе в цьому світі, відчувала себе потрібною, любимою — таких професій як психолог і психотерапевт не існувало б. Звичайно, складно самому вирішувати численні проблеми, які виникають у житті. Але прагнути до контролю над своїми сумними думками, боротися з заниженою самооцінкою ми можемо. В цьому нам теж допоможуть казки. Адже казки є не тільки для дітей, але й для дорослих також

МЕДИТАТИВНА КАЗКА «ЧАРІВНИК»

(автор Т.Зінкевич-Євстигнєєва)

Давним-давно це було. Жив на світі чарівник. Був він красивим і добрим. Важко сказати, скільки йому було років. У нього так блищали очі, що багато хто думав: «Він ще молодий». Але, поглянувши на його сиву бороду й волосся, говорили: «Він мудрий і літній чоловік». Цей чарівник умів робити те, що не вмiли інші. Він розмовляв із деревами й квітами, тваринами й рибами. Він умів лікувати не тільки людей, але й тварин і рослин. Він знав, коли піде дощ чи сніг, коли буде спека чи вітер.

Багато людей приходили до нього за порадами. Ніхто не знав, звідки він прийшов, але говорили, що раніше він був звичайною людиною, таким, як усі.

Минали роки, а чарівник жив серед людей, і вони почували себе в безпеці поряд із ним.

Одного разу чарівник сказав: «Я дуже довго жив серед вас, настав час мені відправлятися в дорогу».

«Навіщо ти покидаєш нас, — відговорювали його люди, нам буде важко жити без тебе, без захисту й підтримки. Передай нам хоча б частинку своєї мудрості.»

«Погляньте навколо, — сказав чарівник, ви живете в прекрасному світі. Кожний день ви можете спостерігати, як встає й заходить сонце, як шумить вітер, як блищать краплинки роси, як потріскують поліна у вогнищі. Давайте на хвилинку затихнемо й прислухаємося. Все, що нас оточує - живе в своєму ритмі. Свій ритм має й кожен із нас.»

Люди завмерли, закрили очі й почули, як дихає свіжо-виорана земля — рівно й спокійно; як шумить вітер - то сильніше, то повільно й лагідно. І головне, кожна людина відчула свій ритм: спокійне биття серця, вільне дихання... І раптом людей охопило відчуття, що з ними відбувається щось незвичайне.

«Щось казкове й чарівне знаходиться всередині нас», - здивовано сказали вони чарівникові.

«Здається, ви відкрили найбільшу мою таємницю, — посміхнувся чарівник, — адже чари - це вміння слухати й відчувати ритм, природи, всього, що нас оточує, жити у відповідності а ним. Треба тільки вміти прислухатися до себе, почути свій ритм і розбудити всередині себе Творця. Ось тоді й почнуться чудеса».

«Як же нам навчитися користуватися чарами?» — запитав дехто.

«Наприклад, можна уявити себе здоровим і щасливим, не дозволяти сумним думкам отруювати ваше життя. Через деякий час образ здоров'я й щастя поселяться всередині вас, і ви почнете змінюватися.

Можна прислухатися й почути внутрішній ритм іншої людини, знайти спільне з вашим ритмом, і тоді кожний новий день буде приносити вам радість взаєморозуміння.

Можна навчитися бачити в кожній події урок для себе, тоді на зміну тривогам і хвилюванням прийде спокій і ясність».

Сказавши це чарівник відправився у дорогу. А люди залишилися, вони добре запам'ятали його слова. Жили, прислухаючись до свого внутрішнього ритму, й дуже скоро в них проснувся Творець. Спокійно і з любов'ю вони зустрічали кожний день, дарували іншим тепло й радість.

І зараз, якщо ми прикладемо руку до грудей, то почуємо спокійне биття свого серця, відчуємо ритм дихання... І Творець, який живе всередині кожного з нас, нагадає про себе теплою хвилиною радості...

